

KORT ANTWOORD AAN DR. SIKKEL.

1. Het voordeel van het *onmiddellijke* antwoord is voornamelijk aan de zijde der lezers.....!

2. Alle Maatschappij-stukken worden met groote letter gedrukt.

3. De afdeelingen moeten dus eerst besluiten, dat de Maatschappij een eigen orgaan zal oprichten, en daarna wil dr. SIKKEL met ons gaan onderhandelen. Eilieve, waarover dan? Als eenmaal besloten is, dat de Maatschappij en het *Tijdschrift* voortaan hun eigen weg zullen gaan, dan behoeft men niet meer te onderhandelen. Wij hadden gedacht, dat onderhandelen *van te voren* gewenscht was om te zien, of men een breuk kan voorkomen. *Wij* wenschen die breuk niet, want zij zal de Maatschappij handen vol geld kosten en schadelijk zijn zoowel voor het *Tijdschrift* als voor den Nederlandschen geneeskundigen stand.

4. Het was niet mijn bedoeling dr. SIKKEL een prik te geven, maar ik moest wel even uiting geven aan onze pijnlijke verbazing, dat na 63 jaren vruchtbare samenwerking tusschen *Tijdschrift* en Maatschappij ons plotseling op zoo rauwe wijze bericht werd, dat men onze diensten verder niet meer op prijs stelde.

Overigens zijn onze hartelijke gevoelens jegens de Maatschappij onveranderd en hopen wij, dat een redelijk overleg moge voeren tot een bestendinging der oude banden, zij het ook in nieuwen vorm.

G. VAN RIJNBEEK.

DE HERVORMING DER MAATSCHAPPIJ.

I.

Collega H. K. DE HAAS verwijt mij, dat ik het hoofdbestuur beschuldig, den strijd in de Maatschappij te hebben doen ontbranden. Dat het hoofdbestuur dit gedaan heeft is wel niet aan twijfel onderhevig. Ik heb echter gezegd, dat het hoofdbestuur, in strijd met hetgeen men na het voorgevallene in het vorige jaar met redelijkheid mocht verwachten, voorstellen heeft ingediend, waarvan het met zekerheid kon verwachten, dat zij aanleiding zouden geven tot een hevigen strijd. GEZELLE MEERBURG zegt wel dat men door SIKKEL tot voorzitter te kiezen, deze voorstellen, en dus ook, wat het gevolg er van is, had kunnen verwachten, een vrees, die ik reeds toen heb uitgesproken, maar ik meen toen, dat de leden, die toen in SIKKEL den redder in den nood zagen, deze voorstellen niet voorzien hebben.

Het vorige jaar is in uitzicht gesteld een eerlijke proef met het nieuwe stelsel, waarbij de groepsorganisatie met vertegenwoordiging in het hoofdbestuur is ingevoerd. De eerlijke proef moet er in bestaan, dat de afzonderlijke groepen zelf hun belangen behartigen onder de vleugels van de Maatschappij. Het niet-slagen van deze proef kan alleen als uitslag geven, dat ingezien wordt, dat het beter is, dat de Maatschappij de vakbelangen geheel loslaat, en op de groepsorganisaties in het geheel geen toezicht meer uitoefent. Zoolang dat nog niet gebleken is, zullen die organisaties werken onder contrôle van de Maatschappij. In plaats van nu den uitslag van deze proef af te wachten, komt het hoofdbestuur al dadelijk met geheel andere voorstellen, waarbij de groepsbelangen voor goed worden vastgeketend aan de Maatschappij. Dat is in lijnrechten strijd met hetgeen het vorige jaar in uitzicht is gesteld.

De argumentatie voor deze voorstellen is al heel pover. Wel wordt ons voorgehouden, dat ons zeer groote gevaren boven het hoofd hangen, en dat wij door deze hervorming de Maatschappij zullen maken tot een machtig lichaam in den staat, waarmee de regeering niet slechts rekening zal moeten houden, maar dat zelfs door de regeering als een op geneeskundig gebied volkomen bevoegd rechtsprekend lichaam zal worden beschouwd, enz., maar dat zijn allemaal dikke woorden, waaraan wij het best doen niet al te veel waarde te hechten. Het meest inslaand is het argument, dat het hoofdbestuur verklaart, dat het zoo niet langer kan en dat er meer afdoende hulp

moet komen. Nu wil ik toch op enkele punten wijzen, die niet van al te ondergeschikt belang zijn. Ik zou in de eerste plaats willen vragen, hoe het hoofdbestuur met den besten wil kan beoordeelen, of de pas ingevoerde regeling aan het hoofdbestuur te veel werk zal bezorgen, vóórdat de regeling is ingevoerd. Wij hebben nog steeds geen organisatie van huisartsen, terwijl de organisatie van specialisten nog nauwelijks is opgericht. Als het hoofdbestuur met een paar jaar, als alles geregeld loopt, met dergelijke argumenten was gekomen, dan kon waarde er aan worden gehecht, nu niet. Het hoofdbestuur vermoedt, dat er meer afdoende hulp zal moeten komen, maar kan het onmogelijk weten. In de tweede plaats is het hoofdbestuur niet geheel tot oordeelen bevoegd, omdat het bestaat uit (behalve enkele uitzonderingen), geheel nieuwe menschen. Het is duidelijk, dat een hoofdbestuur, zooals wij het vorige jaar gekregen hebben, onmogelijk in denzelfden tijd in de zaken ingewerkt kan zijn, als vroeger, toen van de twaalf leden jaarlijks drie aftraden en door nieuwe werden vervangen. Dit hoofdbestuur zit nog zóó kort, dat het, vóórdat het met de voorbereiding van deze voorstellen begon, onmogelijk over eenige ervaring heeft kunnen beschikken. Deze voorstellen zijn theoretisch geconstrueerd, en kunnen onmogelijk als een gevolg van opgedane ervaring beschouwd worden.

Ik zeg dit, omdat ook door de heftigste tegenstanders van de voorstellen als vaststaand wordt aangenomen, dat er meer hulp moet komen. Ik meen, dat wij daarvan nog niets weten, en dat dit argument van het hoofdbestuur niet al te veel gewicht in de schaal mag leggen. Frieslands-Zuidwesthoek heeft een goed amendement ingediend en wil de zaak onderwerpen aan een commissie uit vroegere hoofdbestuurders. Zonder twijfel zou aan het oordeel van een dergelijke commissie meer waarde moeten worden gehecht, maar ook deze commissie kan onmogelijk beoordeelen, hoe de zaken zullen loopen, als de groepsbelangen onttrokken zijn aan de bemoeiingen van het hoofdbestuur.

De voorstellen geven zóó volkomen de beginselen van SIKKEL weer, dat wij gerust mogen aannemen dat zij door SIKKEL zijn geïnspireerd, die dan ook zijn uiterste best doet, om er van te redden, wat er te redden is. In zijn laatste artikel wordt de zaak als een heel onschuldige zaak voorgesteld. De directeur-generaal zakt af tot een ondervoorzitter, die het werk doet, terwijl de echte voorzitter dan in het vervolg alleen bij plechtige gelegenheden zal behoeven op te treden; om het bezwaar, dat de ondervoorzitter te veel macht zal krijgen, te ontzenuwen wordt nu aan de hand gedaan, om den echten voorzitter gelegenheid te geven, om drie jaar aan te blijven; voor de inkomsten-belasting wordt een maximum in uitzicht gesteld. Op die wijze wordt de hoofdzaak verdoezeld. De hoofdzaak is, dat de algemeene vergadering voor een groot deel afstand zou doen van haar soevereine macht, om die te leggen in handen van het hoofdbestuur, die de macht zou overdragen aan het bureau. Dat staat in de openingsrede van den voorzitter in de buitengewone vergadering in December, waar hij als zijn zuiver persoonlijke meening een stelsel uiteenzet, dat vrij letterlijk is belichaamd in het voorstel van het hoofdbestuur. Het staat SIKKEL natuurlijk volkomen vrij, om tot het inzicht te komen, dat hij de teugels te strak heeft willen aantrekken, maar met het beginsel valt het stelsel. De vraag is of het hoofdbestuur, zooals tot nu toe, zal blijven uitvoerder van de besluiten van de algemeene vergadering of dat wij zullen krijgen een leidend dagelijksch bestuur, zooals wij dat bij de vakverenigingen kennen. Het voorstel van het hoofdbestuur bedoelt ongetwijfeld het laatste, en al mag SIKKEL nu ook zeggen, dat het zoo erg niet is, het is mij niet mogelijk uit hetgeen hij schreef en sprak, en uit de toelichting van het voorstel iets anders te lezen. Is dat niet de bedoeling, dan is er geen reden voor een hervorming, hoogstens voor uitbreiding van het secretariaat. Indien dat de bedoeling was, dan zou men hoogstens van een te breeden opzet kunnen spreken; ook dan zou het voorstel voorbarig zijn, maar dan zou er van een principieel verzet geen sprake zijn. Het beginsel, waarom het te doen is, is, of de leiding zal blijven berusten bij de algemeene vergadering of zal worden gelegd in handen van het dagelijksch bestuur.

GEZELLE MEEBURG roept uit: Hoe weinig voelt onze stand toch voor organisatie!

Dat is een ongegrond verwijt; wij voelen wel voor organisatie, maar willen ons geen organisatie laten opdringen door menschen, die beweren beter te weten, wat goed voor ons is dan wij zelf. Ik zou voorbeelden te over kunnen noemen, maar laat dit na. Wel komt het mij voor, dat de Maatschappij, zooals die na 1903 omgevormd is, met alle macht organisatie heeft tegengehouden. Eerst is de artsenbond den kop ingedrukt, voor eenige jaren is de organisatie van de specialisten zooveel mogelijk tegengehouden, in Amsterdam heeft men zich niet bekommerd om de Maatschappij en heeft zelf de zaken opgeknapt. De Maatschappij remt door haar bemoeizucht alle organisatie. Eerst sedert het vorige jaar is meer vrijheid gelaten, maar nog lang niet genoeg. Wij zijn veel te ver gegaan in het vaststellen van algemeene, voor het geheele land geldende regels voor de aan ziekenfondsen te stellen eischen, voor de wijze van honoreering door ziekenfondsen, voor de onderlinge verhouding van huisarts en specialist enz. en wij zouden verstandig doen door al deze zaken over te laten aan de leden van de afdelingen, die ter plaatse veel beter er over kunnen oordeelen dan een bestuur of algemeene vergadering. Wij willen wel organisatie, maar geen opgedrongen organisatie. Het is tot onze schade gebleken, dat de Maatschappij daarvoor in elk geval niet geschikt is, en juist daarom hebben wij de groepsorganisaties gekregen. Dat een bootwerker geen breeden blik op de maatschappij heeft, dat hij dit zelf inziet en daarom voorlichting vraagt van en gehoorzaamt aan zijn zelfgekozen leiders, is toch geen reden, om dat zelfde ook op ons toe te passen. Ziet men dan niet in, dat men zich zelf een testimonium paupertatis uitreikt, door te roepen om een leider, die ten taak heeft, te beoordeelen, wat goed voor ons is?

Om de gelijkenis te volmaken, wordt ons voorgehouden, dat wij een weerstandskas moeten vormen. Dat doen alle arbeiders, en dus behoort dat er ook bij. Maar niemand beseft, waarvoor het noodig is. Een weerstandskas dient, om in geval van werkeloosheid of staking den strijd te kunnen volhouden en om zoo noodig een verwante groep bij staking te steunen. Het is noodig om een weerstandskas te vormen, omdat de arbeiders niet gewoon zijn zooveel ter zijde te leggen, dat zij voor den kwaden dag gedekt zijn. Zoodra een staking uitbreekt, is armoede troef en is er geen geld om actie te voeren. In de eerste plaats is bij ons van een staking met verlies van loon nooit sprake; evenmin zijn wij van plan te eeniger tijd de gemeentesecretarissen te steunen, als die gaan staken, en in de derde plaats is er, als onverhoopt te eeniger tijd plotseling actie gevoerd moet worden, wel geld beschikbaar. Ik zie niet in, wat er zou kunnen gebeuren, maar als het noodig is, dan komen wij met tien gulden, desnoods het tiendubbele per hoofd al een heel eind, en als ons bestaan er mee gemoeid is, dan zal niemand aarzelen, om te offeren, en voor niemand zal dit een onoverkomelijk beletsel zijn. Een weerstandskas is volmaakt overbodig, zels zie ik het nut van de bestaande weerstandskas niet in, en ik zou er veel voor voelen, dat geld te steken in ons Maatschappijgebouw.

De rechtspraak is ook al er bijgesleept, waarom is niet duidelijk. Het vorige jaar zijn door den Raad van Beroep in het geheel 7 zaken behandeld afdelingen betreffende. Daaruit blijkt wel, dat er niet zeer veel ernstige zaken aanhangig gemaakt worden. De districtsraden doen, geloof ik, niets dan elk jaar een nieuw lid voordragen. Het hoofdbestuur wil nu 9 secretarissen aanstellen; waarvoor alleen juristen geschikt zijn. Men krijgt dan vermoedelijk 9 jonge advocaten, die van geneeskundige ethica noch van geneeskundige zaken eenig verstand hebben, maar die graag een baante willen hebben, waarvoor zij niets behoeven te doen. Het is toch eenvoudiger om waar het noodig is kleinere afdelingen te vereenigen, en voor dat complex één afdeeliningsraad in te stellen, en de afdeeliningsraden de vrijheid te geven, om als dat noodig geoordeeld wordt, rechtskundig advies in te winnen. Den krijgt men ten minste advies van een in zaken doorkneed jurist, en niet het oordeel van een jongmensch, aan wiens oordeel de leden van den districtsraad weinig waarde hechten.

Het geheele voorstel is een kunstig ineengezet gebouw, waarvoor in 1903 de vooze grondslagen zijn gelegd. Dat voorstel is met amendementen niet te verbeteren en niet te redden. Alle ingediende amendementen tasten het voorstel in zijn grondslagen aan.

Het komt mij voor, dat het hoofdbestuur verstandig zou doen door niet de aanneming van één dezer amendementen af te wachten, maar het voorstel terug te nemen. Daartoe opent Alkmaar ongezocht den weg, door alsof zij daar nog nooit van het voorstel hebben gehoord, het merkwaardige plan te opperen het Maatschappijgeboew aan te kopen. Dit is misschien het verstandigste woord, dat gesproken is.

Leeuwarden, 2 Juni 1920.

L. DE JAGER.

II.

Als ik in de laatste weken zoo lees de verschillende artikelen, geschreven door *vooraanstaande* mannen, bijv. over ons "Tijdschrift, of dit moet *blijven* beheerd als nu of in andere banen dient geleid, als ik dan vooral zie, hoe de *toon* reeds is (zie het: „Maatschappij en Tijdschrift" bijv. in het laatste nummer), dan komt mij in den zin een strijd, die voor misschien 25 jaren is gevoerd door vooraanstaande Friesche schrijvers over het Friesch. PIETER JELLES (mr. P. J. TROELSTRA) begon den aanval met een: „Fij LÜTZEN" (foei, dr. LUITZEN WAGENAAR); dr. L. WAGENAAR beantwoordde den scherpen aanval met een bits geschreven verweer: „Hart ris PIETER" (hoor eens PIETER"). Toen de strijd, vooral door hatelijkheden, dreigde te ontaarden, verscheen een derde, onbekende, die schreef: „Hâld op, jongens!" (Houd op, jongens!).

Naar analogie hiervan zou ik, als ik lees, dat een Hagenaar over „Amsterdamschen" geest schrijft en een Amsterdammer over „Haagsch" begint — afgezien van nog andere mij, buitenstaand platteland, hinderende zinnen — willen toeroepen: „Hâld op, jongens!" Zóó gaat het den verkeerden weg op.

Toen in Franeker nog een academie was, ging een schoenmaker geregeld de in het *Latijn* gevoerde disputeren bijwonen. Een buurman meende, dat hij tòch niet kon beoordeelen, wie der twee disputerende hoogleraren gelijk of ongelijk had; immers de schoenmaker verstond geen Latijn. Hij antwoordde: „wie van de twee professoren kwaad wordt — en dat zie ik —, heeft ongelijk". Volgt hieruit logisch: wanneer *allebei* kwaad worden, hebben zij *allebei* ongelijk? *Kan* de waarheid ook in het *midden* liggen?

Beetsterzwaag, 6 Juni 1920.

TH. DE GROOT.

SPOORWEGARTSEN EN VRIJE ARTSENKEUZE.

De afdeling Haarlem en O. heeft besloten om gebruik makend van art. 45 van het huish. reglement, op de 71ste algemeene vergadering het volgende voorstel te doen:

De algemeene vergadering draagt het hoofdbestuur op om met alle hem ten dienste staande middelen te bevorderen, dat de vrije artsenkeuze bij het Z. en O. fonds der spoorwegen wordt ingevoerd.

Zij beoogt met dit voorstel, de algemeene vergadering in de gelegenheid te stellen zich over dit vraagstuk uit te spreken en het hoofdbestuur te steunen in zijn streven om de directie der spoorwegen te dwingen tot erkenning van het goede recht der artsen in deze beginselkwestie.

Haarlem, 3 Juni 1920.

J. H. JOOSTEN HATTINK, *secretaris*.

DE AANGIFTEFORMULIEREN VOOR ONGEVALLEN.

Het invullen in duplo van de aangifteformulieren voor ongevallen is velen geneesheeren een dagelijks terugkeerende ergernis. Nu mij ter oore is gekomen, dat veranderingen in de tarieven onderweg zijn, lijkt mij het tijdstip gekomen om het algemeen oordeel wakker te maken en met klem te verzoeken, ons voor het vervolg van deze overbodige tijdsverspilling te versoosenen. Geen verwijzing naar de „Handelingen" en geen juridische overwegingen zullen de overtuiging kunnen geven, dat een verklaring, indien zij nog eens wordt herhaald, hierdoor beter of anders wordt. Afschriften in gewilden getale kunnen door beambten goedsmoeds vervaardigd worden.